سرمایه‌گذاری متزلزل در احداث نیروگاه‌های خورشیدی کشاورزی

فرزاد فرش‌فروش

با احداث نیروگاه خورشیدی در تابستان سال گذشته، چاه ما از خاموشی مستثنی شد. در واقع، در طول چهار ماه خرداد تا شهریور ۱۴۰۳، موتور چاه که قرار بود ۶۰۰ ساعت خاموش باشد، بدون هیچ قطعی فعالیت کرد. یکی از مزایای این اقدام، جلوگیری از قطع برق در دوره‌ای بود که آبیاری درختان ضروری است؛ چراکه هزینه هر ساعت خرید آب در آن دوره حدود ۲ میلیون تومان بود. در صورت نیاز به تأمین آب برای جبران ۶۰۰ ساعت خاموشی، باید تقریباً یک میلیارد و دویست میلیون تومان هزینه می‌کردیم. ازآنجاکه جزو اولین احداث‌کنندگان و طرح پایلوت بودیم، قرارداد خرید تضمینی برق با ما منعقد شد. اگرچه در زمان امضای قرارداد اعلام شد که امکان فروش برق در بورس نیز وجود دارد، اما تاکنون اجازه فروش در بورس برای من صادر نشده و این موضوع در حال پیگیری است. به نظر من، اگر امکان فروش برق تولیدی در بورس انرژی فراهم شود، بازگشت سرمایه سریع‌تر خواهد شد.

مصرف برق چاه ما ۸۰ کیلووات است، اما نیروگاه خورشیدی ۱۲۰ کیلوواتی برای آن احداث کردیم. دلیل نصب پنل‌هایی با ظرفیت بیشتر از نیاز، کسب درآمد بیشتر از طریق فروش برق و پوشش هزینه‌های سرمایه‌گذاری بود. با قرارداد خرید تضمینی، فروش برق ما برای مهرماه حدود ۳۵ میلیون تومان بوده است.

هزینه احداث نیروگاه خورشیدی ۱۲۰ کیلوواتی برای ما تقریباً ۳ میلیارد تومان شد. البته در زمان احداث، به دلیل موانع واردات تجهیزات، هزینه‌ها افزایش یافت. اما اکنون گفته می‌شود که با تسهیل ورود تجهیزات خورشیدی، هزینه احداث کاهش‌یافته است.

ازآنجایی‌که پنل‌ها را بر روی سقف سوله‌های ترمینال نصب کردیم، از نظر امنیت و نگهداری مشکلی نداریم. در خصوص شست‌وشوی پنل‌ها، به دلیل اینکه تمیزی آن‌ها موجب افزایش تولید برق می‌شود و آب مورداستفاده ما به دلیل داشتن املاح زیاد، لکه ایجاد می‌کرد، یک دستگاه تصفیه آب نیمه‌صنعتی خریداری شده است تا هم برای ترمینال و هم برای شست‌وشوی پنل‌ها مورداستفاده قرار گیرد. به همین دلیل، به‌جای شست‌وشوی هفتگی، پنل‌ها هر سه تا چهار هفته یک‌بار شسته می‌شوند.

بیشترین منفعت احداث نیروگاه خورشیدی، جلوگیری از خاموشی موتور پمپ‌ها در زمان حیاتی آبیاری درختان بود و مدار آبیاری بدون تغییر باقی ماند. اما از منظر اقتصادی و درآمدزایی، این اقدام را توصیه نمی‌کنم؛ زیرا کشاورزان تخصص و توان لازم برای ورود به بورس انرژی و فروش برق تولیدی با قیمت بالاتر را ندارند. در واقع، هیچ ضمانتی برای آینده این سیاست‌ها وجود ندارد. زمانی ما را مجبور کردند که موتورهای دیزلی را به برقی تبدیل کنیم و اعلام کردند که دیگر به ما سوخت نخواهند داد؛ بنابراین مجبور شدیم تجهیزات را برقی کنیم. اکنون نیز می‌گویند اگر نمی‌خواهید خاموشی داشته باشید، نیروگاه خورشیدی نصب کنید. در نتیجه، مشخص نیست که در آینده با چه سیاست‌ها و دستورات جدیدی در حوزه انرژی روبه‌رو خواهیم شد.

